

Datum 2018-10-01

Diarienummer: N2018/02780/SPN

Näringsdepartementet
Avdelningen för transporter och bostäder
Enheten för samhällsplanering

ArkDes Remissvar på på Boverkets rapport 2018:17 Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan – analys och förslag.

Rapportens innehåll

Boverket har på uppdrag av regeringen utrett undantag från krav på bygglov för altaner, solcellspaneler och solfångare samt lovplikten för byte av färg, fasadbeklädnad och taktäckningsmaterial. Boverket har även sett över kraven på anmälan och genomfört en analys av de bygglovsbefriade åtgärder som infördes den 2 juli 2014. Boverket har därutöver utrett förutsättningarna för att utöka byggnadsarean för de idag bygglovsbefriade komplementbyggnaderna/komplementbostadshusen från 25 till 30 kvadratmeter. Den del av uppdraget som avser altaner samt solcellspaneler och solfångare utanpå byggnader, redovisade Boverket i oktober 2017.

Sammanfattning av organisationens övergripande synpunkter

Statens Centrum för Arkitektur och Design, ArkDes, tillstyrker i stort förslagen som anges i rapporten Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan, men vill lyfta några aspekter där organisationen inte kan tillstyrka förslaget.

ArkDes tillstyrker inte förslaget om en utökad byggnadsarea för Attefallsåtgärder. Detta då det inte kan styrkas bestämmelserna leder utvecklingen i rätt riktning sett till de ursprungliga målsättningarna om att möjliggöra tillförandet av fler bostäder på privat tomtmark samt att en större byggnad medför en större påverkan på stadsmiljön.

ArkDes vill lyfta att handläggningstiden för den typ av ärenden som hanteras i rapporten bör utökas för att ge kommunens handläggare större möjlighet att hinna med att hantera ärendet inom utsatt tid. Situationen i särskilt de större svenska kommunernas bygglovsavdelningar är redan nu ansträngd vilket både riskerar ekonomiska incitament samt svårighet att rekrytera bygglovsarkitekter. Detta bör tillföras utredningen.

ArkDes avstyrker förslaget till ändringar i bygglovsplikten för byte av färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial. ArkDes menar att om ansvaret för komplexa bedömningar om arkitektonisk påverkan i hög grad skall föras över på byggaktörerna, måste staten också erbjuda god rådgivning och tydlig vägledning. Detta saknas idag.

Ändringar av Attefallsåtgärderna

Med "Attefallsåtgärder" avses bygglovbefriade åtgärder enligt 9 kap 4a-4c §§ PBL, det vill säga kompletterande åtgärder till en- eller tvåbostadshus. Sådana åtgärder får utföras utan krav på bygglov.

Boverket föreslår flera förändringar som syftar till att tydliggöra det rättsliga läget kring Attefallsåtgärder. ArkDes bedömer flera av de föreslagna förändringarna som rimliga och nödvändiga, men då det rent konkret kan resultera i ett flertal kompletterande arbetsmoment för handläggarna vill ArkDes poängtera att frågan om handläggningstiden behöver utredas ytterligare. Särskilt de större svenska kommunerna har redan idag stora utmaningar kopplat till resurser och ärendemängd vilket riskerar att göra jobbet mindre attraktivt för arkitekter. Bristen på arkitekter på kommunernas bygglovsverksamheter är redan idag alarmerande låg.

Boverket föreslår vidare att byggnadsarean för byggnader som uppförs med stöd av Attefallsreglerna ökar från 25 till 30 kvm. Boverkets analys visar att Attefallsreglerna hittills endast tillfört en begränsad mängd nya bostäder. ArkDes bedömning är att en utökning av den möjliga ytan på ett komplementbostadshus visserligen kan öka sannolikheten att byggnaden blir en attraktiv bostad, men den större byggnaden innebär samtidigt ett större behov av kompetent bedömning av byggnadens påverkan på stadsmiljön. ArkDes tillstyrker därför inte förslaget.

Boverkets förslag innebär också att Attefallsåtgärder får vidtas enbart för befintliga en- och tvåbostadshus och att ersätta benämningen "anmälan" med "ansökan om startbesked". ArkDes stödjer dessa förslag.

Boverkets analys visar att byggnadsnämnderna i kommunerna hanterar bestämmelserna om grannemedgivande i 9 kap 4 a och 4 b § PBL väldigt olika och att det finns en osäkerhet kring grannemedgivandets rättsliga status. Boverkets förslag innebär att det är den sökande som ska inhämta grannens medgivande, inte byggnadsnämnden. ArkDes tillstyrker förslaget då det ger en ökad tydlighet kring roller, men vill samtidigt lyfta att själva utformningen av grannemedgivandet framöver bör hanteras i en vägledning. En viktig del i att öka tydligheten är också att skapa enhetlighet kring innehåll och utformning.

Ändrad lovplikt för byte av färg, fasadbeklädnad och taktäckningsmaterial för andra byggnader än en- och tvåbostadshus

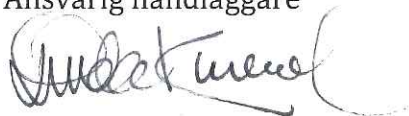
Lovplikten för omfärgningar och utvändiga materialbyten grundar sig på samhällets behov att utifrån arkitektoniska, kulturmiljömässiga och i viss mån andra utgångspunkter i förväg pröva en ändrings förenlighet med PBL:s krav.

Boverket anser att det finns förutsättningar att minska lovplikten för byte av färg, fasadbeklädnad och taktäckningsmaterial när det gäller andra byggnader än en- och tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader. Boverket föreslår vidare att krav på bygglov för solenergianläggningar som är tak- eller fasadintegrerade bygglovsbefrias. ArkDes tillstyrker förslagen avseende solenergianläggningar.

ArkDes avstyrker dock de delar av förslaget om ändrad lovplikt som skulle innebära att exempelvis byte av fasadmateriäl och kulör på en stor del av landets byggnader skulle kunna ske utan bygglov. Det innebär att komplexa bedömningar kring arkitektonisk kvalitet, byggnadens eller området's karaktär och byggnadens påverkan på omgivningen läggs över på sökanden. En sådan bedömning innebär ett stort ansvar och bör därmed följas av god rådgivning och tydlig vägledning. Idag saknas detta. ArkDes kan därför inte tillstyrka förslaget.

ArkDes har inga övriga synpunkter på rapporten utan ställer sig bakom de delar som listats ovan med formulerade tillägg och inspel.

Ansvarig handläggare

Linda Kummel

Överintendent

Kieran Long